

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет міжнародних відносин
Серія «Міжнародні економічні відносини»
Випуск 17

Ірина Приходько

Внутрішній ринок ЄС

Навчально-методичні матеріали для вивчення курсу

Для студентів спеціальності
6.030403 – «міжнародні економічні відносини»
6.030406 – «міжнародний бізнес»

Львів
ЛНУ ім. І. Франка
2016

УДК 339.92
ББК 65.58

До друку рекомендовано засіданням кафедри міжнародних економічних відносин Львівського національного університету імені Івана Франка. Протокол № 11 від 02.02.2016 р.

Рецензент – проф., д. г. н. С. М. Писаренко

Відповідальний за випуск – проф., д.е.н. І. М.Грабинський

Приходько І. В.

Внутрішній ринок ЄС: Навчально-методичні матеріали для вивчення курсу. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2011. – 40с. – (Серія: «Міжнародні економічні відносини» Вип. 17)

Для студентів спеціальності «міжнародні економічні відносини» факультету міжнародних відносин Львівського національного університету імені Івана Франка

Адреса кафедри міжнародних економічних відносин: вул. Січових Стрільців, 19, кімн. 305, Львів 79000; +38032-239-47-81, URL <http://www.intrel.org.ua/?chairs=9>

ЛНУ ім. Івана Франка

Зміст

1. Опис дисципліни «Внутрішній ринок ЄС»
2. Загальні положення щодо вивчення дисципліни
3. Програма навчальної дисципліни «Внутрішній ринок ЄС»
4. Зміст лекцій, практичних та семінарських занять
5. Словник визначень
6. Теми проведення самостійного наукового дослідження у вигляді есе
7. Методичні рекомендації до написання есе
8. Загальні положення щодо системи поточного та підсумкового контролю знань
9. Список рекомендованої літератури

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ «ВНУТРІШНІЙ РИНОК ЄС»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	Усього	У тому числі				
л		п	лаб	інд	сп	
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1						
Змістовий модуль 1. Передумови та особливості становлення внутрішнього ринку ЄС						
Тема 1. Становлення внутрішнього ринку ЄС: передумови та особливості.	8	2	2			4
Тема 2. Етапи ринкової інтеграції ЄС	8	2	2			4
Тема 3. Принципи функціонування внутрішнього ринку Європейського Союзу	8	2	2			4
Тема 4. Політика стимулювання розвитку внутрішнього ринку ЄС	8	2	2			4
Разом – зм. модуль 1	32	8	8			16
Змістовний модуль 2. Особливості розвитку сучасного внутрішнього ринку ЄС.						
Тема 5. Політика захисту внутрішнього ринку ЄС (2 год.)	12	4	4			4
Тема 6. Стандартизація та сертифікація на внутрішньому ринку ЄС	8	2	2			4
Тема 7 Особливості адаптації ринку країни-кандидата на вступ до ЄС	8	2	2			4
Разом – зм. модуль 2	28	8	8			12
Усього годин	60	16	16			28

2. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ЩОДО ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ВНУТРІШНІЙ РИНОК ЄС

Актуальність та значення курсу:

Європейський Союз є найуспішнішим результатом міжнародної економічної інтеграції у світі. Створивши економічний і валютний союз, країни – члени Європейського Союзу на практиці досягли найвищої стадії міжнародної економічної інтеграції. Внутрішній ринок ЄС не є відокремленим і закритим явищем. Він постійно знаходиться у тісній взаємодії і взаємозв'язку з іншими країнами світу. Для сучасного етапу розвитку внутрішнього ринку ЄС важливу роль відіграє політика стимулювання розвитку внутрішнього ринку ЄС.

Об'єктом вивчення у даному курсі є:

- а) теоретичні засади формування внутрішнього ринку ЄС
- б) практичні аспекти функціонування внутрішнього ринку ЄС
- в) політика захисту внутрішнього ринку ЄС

Предметом вивчення у даному курсі є: основні засади створення та функціонування внутрішнього ринку ЄС.

Мета:

Вивчення особливостей розвитку внутрішнього ринку Європейського союзу.

Методами вивчення курсу є:

- а) лекційні заняття
- б) практичні та семінарські заняття
- в) самостійна робота вдома з навчальною літературою та методичними матеріалами
- г) самостійна робота в бібліотеці з науковою літературою
- д) самостійна робота з електронними базами даних, статистичною інформацією, розміщеною в мережі Інтернет
- е) робота в групах
- є) проведення самостійного дослідження

Даний предмет пов'язаний з такими предметами: митна політика ЄС; митна політика України і ЄС.

Завдання:

В результаті вивчення даного курсу студент повинен знати:

- а) поняття внутрішнього ринку ЄС,
- б) етапи ринкової інтеграції ЄС,
- в) принципи функціонування внутрішнього ринку ЄС,
- г) політика стимулювання розвитку внутрішнього ринку,
- д) особливості адаптації ринку країни-кандидата на вступ до ЄС.

вміти: окреслити та визначити особливості функціонування внутрішнього ринку ЄС.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Передумови та особливості становлення внутрішнього ринку ЄС

Тема 1. Становлення внутрішнього ринку ЄС: передумови та особливості.

Функціонування зони вільної торгівлі, митного союзу, спільного ринку та монетарного союзу.

Територіальна структура ринку ЄС.

Тема 2. Етапи ринкової інтеграції ЄС

Створення ринку в рамках Європейської асоціації вугілля і сталі та Європейського Економічного співтовариства.

Розвиток внутрішнього ринку у 90-х рр. XX ст.

Тема 3. Принципи функціонування внутрішнього ринку Європейського Союзу

Принцип вільного переміщення товарів.

Принцип вільного руху послуг.

Принцип вільного руху осіб.

Принцип вільного руху капіталу.

Тема 4. Політика стимулювання розвитку внутрішнього ринку ЄС

Політика конкуренції на внутрішньому ринку ЄС.

Промислова політика ЄС.

Політика підтримки малих і середніх підприємств.

Змістовий модуль 2. Особливості розвитку сучасного внутрішнього ринку ЄС.

Тема 5. Політика захисту внутрішнього ринку ЄС (2 год.)

Торговельна політика в рамках ЄС.

Тарифне та нетарифне регулювання внутрішнього ринку ЄС.

Антидемпінгова політика в межах ЄС. Кількісні обмеження та правила щодо походження товарів на внутрішньому ринку ЄС.

Тема 6. Стандартизація та сертифікація на внутрішньому ринку ЄС

Функціонування міжнародних стандартів ISO на внутрішньому ринку ЄС.

Технічні норми та європейські стандарти в межах Європейського Союзу.

Тема 7 Особливості адаптації ринку країни-кандидата на вступ до ЄС

Адаптація країни-кандидата у сфері принципів функціонування ринку.

Проблеми та перспективи ринкової інтеграції України до ЄС.

4. ЗМІСТ ЛЕКЦІЙ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТ ЛЕКЦІЙ

Тема 1. Становлення внутрішнього ринку ЄС: передумови та особливості.

Функціонування зони вільної торгівлі, митного союзу, спільного ринку та монетарного союзу.

Територіальна структура ринку ЄС.

Тема 2. Етапи ринкової інтеграції ЄС

Створення ринку в рамках Європейської асоціації вугілля і сталі та Європейського Економічного співтовариства.

Розвиток внутрішнього ринку у 90-х рр. ХХ ст.

Тема 3. Принципи функціонування внутрішнього ринку Європейського Союзу

Принцип вільного переміщення товарів.

Принцип вільного руху послуг.

Принцип вільного руху осіб.

Принцип вільного руху капіталу.

Тема 4. Політика стимулювання розвитку внутрішнього ринку ЄС

Політика конкуренції на внутрішньому ринку ЄС.

Промислова політика ЄС.

Політика підтримки малих і середніх підприємств.

Тема 5. Політика захисту внутрішнього ринку ЄС (2 год.)

Торговельна політика в рамках ЄС.

Тарифне та нетарифне регулювання внутрішнього ринку ЄС.

Антидемпінгова політика в межах ЄС. Кількісні обмеження та правила щодо походження товарів на внутрішньому ринку ЄС.

Тема 6. Стандартизація та сертифікація на внутрішньому ринку ЄС

Функціонування міжнародних стандартів ISO на внутрішньому ринку ЄС.

Технічні норми та європейські стандарти в межах Європейського Союзу.

Тема 7 Особливості адаптації ринку країни-кандидата на вступ до ЄС

Адаптація країни-кандидата у сфері принципів функціонування ринку.

Проблеми та перспективи ринкової інтеграції України до ЄС.

СЕМІНАРСЬКІ ТА ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Тема 1. Становлення внутрішнього ринку ЄС: передумови та особливості.

1.1. Функціонування зони вільної торгівлі, митного союзу, спільного ринку та монетарного союзу.

1.2. Територіальна структура ринку ЄС.

Запитання для обговорення

- Що таке міжнародна економічна інтеграція?
- Які ви знаєте етапи міжнародної економічної інтеграції?
- Що таке зона вільної торгівлі?
- Дайте визначення поняття митного союзу.
- Що таке спільний ринок?
- Чи тотожними є поняття спільного ринку та внутрішнього ринку ЄС?
- Назвіть основні риси економічного та валютного союзу.
- Які основні риси територіальної структури ринку ЄС?

Тема 2. Етапи ринкової інтеграції ЄС

1.1. Створення ринку в рамках Європейської асоціації вугілля і сталі та Європейського Економічного співтовариства.

1.2. Розвиток внутрішнього ринку у 90-х рр. XX ст.

Запитання для обговорення

- Які етапи ринкової інтеграції ЄС ви знаєте?

- Як відбувалося становлення та розвиток внутрішнього ринку ЄС?
- Охарактеризуйте основні риси розвитку внутрішнього ринку у 90-х рр.. XX ст.
- Які основні особливості становлення внутрішнього ринку ЄС?
- Які країни започаткували внутрішній ринок ЄС?

Тема 3. Принципи функціонування внутрішнього ринку Європейського Союзу

- 1.1. Принцип вільного переміщення товарів.
- 1.2. Принцип вільного руху послуг.
- 1.3. Принцип вільного руху осіб.
- 1.4. Принцип вільного руху капіталу.

Запитання для обговорення

- Які ви знаєте види тарифних бар'єрів?
- Що таке правило походження товару?
- Що означає єдиний митний тариф?
- Що таке ліквідація податкової дискримінації на внутрішньому ринку ЄС?
- Що передбачає спрощення формальностей на внутрішньому ринку ЄС?
- Назвіть класифікації видів руху капіталу на внутрішньому ринку ЄС.

Тема 4. Політика стимулювання розвитку внутрішнього ринку ЄС

- 1.1. Політика конкуренції на внутрішньому ринку ЄС.
- 1.2. Промислова політика ЄС.
- 1.3. Політика підтримки малих і середніх підприємств.

Запитання для обговорення

- Які основні характерні риси політики стимулювання на внутрішньому ринку ЄС?
- Назвіть основні напрями конкурентної політики внутрішнього ринку ЄС.
- Що таке протидія надмірній концентрації?

- Що таке заборона картельних угод?
- Що таке заборона зловживання домінуючою позицією на внутрішньому ринку ЄС?
- У яких випадках призначаються державні субсидії у ЄС?
- Які ви знаєте особливості політики підтримки малих та середніх підприємств у ЄС?

Тема 5. Політика захисту внутрішнього ринку ЄС (2 год.)

- 1.1. Торговельна політика в рамках ЄС.
- 1.2. Тарифне та нетарифне регулювання внутрішнього ринку ЄС.
- 1.3. Антидемпінгова політика в межах ЄС. Кількісні обмеження та правила щодо походження товарів на внутрішньому ринку ЄС.

Запитання для обговорення

- Що таке Спільний зовнішній митний тариф ЄС?
- Які нетарифні засоби регулювання внутрішнього ринку ЄС ви знаєте?
- Які кількісні інструменти захисту ринку використовуються у ЄС?
- Які ви знаєте митні преференції, що діють на внутрішньому ринку ЄС?
- Що таке охорона від надмірного імпорту?

Тема 6. Стандартизація та сертифікація на внутрішньому ринку

ЄС

- 1.1. Функціонування міжнародних стандартів ISO на внутрішньому ринку ЄС.
- 1.2. Технічні норми та європейські стандарти в межах Європейського Союзу.

Запитання для обговорення

- Що таке міжнародні стандарти ISO?
- Назвіть основні європейські стандарти на внутрішньому ринку

ЄС.

Тема 7 Особливості адаптації ринку країни-кандидата на вступ до ЄС

- 1.1. Адаптація країни-кандидата у сфері принципів функціонування ринку.
- 1.2. Проблеми та перспективи ринкової інтеграції України до ЄС.

Запитання для обговорення

- Назвіть вимоги щодо гармонізації та адаптації до внутрішнього ринку ЄС, що ставляться до країн-кандидатів на вступ.
- Перелічіть основні проблеми інтеграції України до внутрішнього ринку ЄС.

5. СЛОВНИК ВИЗНАЧЕНЬ

ЄС – економічний та політичний союз 28 незалежних держав-членів, що розташовані здебільшого у Європі. Веде свій початок від утворення Європейської спільноти з вугілля та сталі (ЄСВС) і Європейської економічної спільноти (ЄЕС), які склались з шести країн у 1957 році. У наступні роки територія ЄС була збільшена за рахунок включення нових держав-членів, одночасно збільшуючи свою сферу впливу шляхом розширення політичних повноважень. У сучасному вигляді існує на основі Маастрихтського договору, підписаному 7 лютого 1992 року і чинному з 1 листопада 1993. Останній значний перегляд конституційних принципів ЄС був затверджений у Лісабонській угоді, яка набула чинності у 2009 році. Юридично в ЄС не виділено столиці, але де-факто таким є місто Брюссель, де базуються більшість інституцій Європейського союзу.

Внутрішній ринок ЄС - (іноді використовується термін єдиний ринок; раніше відомий як спільний ринок) є економічним простором Європейського Союзу без внутрішніх кордонів, на якому забезпечується вільний рух товарів, осіб, послуг і капіталів – "чотири свободи" ЄС – між 28-ма державами-членами ЄС.

Європейська інтеграція — це процес політичної, юридичної, економічної (а в деяких випадках — соціальної та культурної) інтеграції європейських держав, у тому числі й частково розташованих в Європі. На даний момент європейська інтеграція досягається в основному за рахунок розширення Європейського Союзу та Ради Європи.

Зона вільної торгівлі (Free trade area) (ЗВТ) — тип міжнародної інтеграції, при якій в країнах-учасниках скасовуються митні збори і податки, а також кількісні обмеження у взаємній торгівлі згідно з міжнародним договором. Це більш глибокий тип інтеграції, ніж преференційні угоди. За кожною країною-учасницею зберігається право на самостійне і незалежне визначення режиму торгівлі по відношенню до третіх країн. У більшості випадків умови зони вільної торгівлі поширюються на всі товари крім продуктів сільського господарства. Зона вільної торгівлі може координуватися невеликим міждержавним секретаріатом, розташованим в одній із країн-членів, але зазвичай обходяться без нього, а основні параметри свого розвитку країни погоджують на періодичних нарадах керівників відповідних відомств. Між країнами-учасницями зберігаються митні кордони і пости, які контролюють походження товарів, які перетинають їхні державні кордони.

Митний союз ЄС – митний союз країн Європейського Союзу та кількох інших країн, важливий складник спільного ринку. Його створення стало першочерговим завданням після підписання Римського договору і завершилось 1968 року. Найголовнішими були такі заходи: скасування всіх митних зборів та обмежень між країнами-членами; запровадження єдиного зовнішнього тарифу щодо товарів третіх країн, однакового для всієї Європейської Спільноти (прибуток від його стягнення став одним із джерел формування власних ресурсів Спільноти); спільна торговельна політика як зовнішній аспект митного

союзу (на міжнародному рівні Спільнота виражає спільну позицію всіх держав-членів).

Спільний ринок ЄС – форма економічної інтеграції країн, що припускає вільне переміщення товарів, робіт і послуг, а також факторів виробництва — капіталі, трудових ресурсів — через кордони країн, що є членами спільного ринку.

Спільний ринок був одним з етапів інтеграційних процесів в Європі. Угода про спільний ринок було підписано шістьма країнами Європи (Західної Німеччиною, Францією, Італією, Бельгією, Нідерландами та Люксембургом) в Римі в 1957 році (Римський договір). Загальний ринок в Європі виник на основі позитивного досвіду дії Європейського об'єднання вугілля і сталі. Надалі в Європі поглиблення інтеграційних процесів призвело до створення Європейського економічного співтовариства (ЄЕС), а потім і Європейського союзу (ЄС).

Монетарний союз ЄС – об'єднання чи група, до якої входить ряд країн, метою яких є сприяння зоні вільної торгівлі між країнами-членами цієї групи, об'єднання.

Задля існування оптимальних і ефективних торговельних відносин між країнами-членами угруповання, виділено ряд обов'язкових критерій, як головних ознак міжінтеграційного процесу у сфері вільної торгівлі. Серед них: створення єдиної валюти; скасування митних зборів між країнами союзу; наявність угод про свободу пересування капіталу і робочої сили; наявність угод про гармонізацію фіскальної і монетарної політики; наявність наднаціональних органів управління і проведення єдиної макроекономічної політики

Технічні бар'єри в торгівлі (ТБТ) — категорія нетарифних бар'єрів у торгівлі, різні заходи, які країни використовують для регулювання ринків, захисту споживачів, або збереження своїх природних ресурсів (та досягнення інших цілей). ТБТ також можуть бути використані (або сприймається зарубіжними країнами) як дискримінація щодо імпорту з метою захисту вітчизняної промисловості.

ТБТ, що мають особливо великий вплив на сільськогосподарську продукцію, є різні санітарні і фітосанітарні заходи, спрямовані на

захист людей, тварин і рослин від хвороб, шкідників та інших забруднень.

Прикладами ТБТ, крім санітарних і фітосанітарних заходів, можуть бути стандарти щодо ваги, розміру або упаковки; інгредієнтів або фірмового стилю; обов'язкового маркування; процедур тестування та сертифікації імпорту, вимоги до безпечності та якості продукції, її характеристик, процедури оцінки відповідності.

Картель — об'єднання офіційно незалежних виробників однієї галузі, метою якого є збільшення їхнього колективного прибутку шляхом встановлення ціни, обмеження пропозиції чи іншої обмежувальної практики.

Конкурентна політика ЄС спрямована на забезпечення ефективного функціонування Європейського економічного простору, що базується на ринковому механізмі. Фундаментальні основи сучасної конкурентної політики ЄС були закладені у Римському договорі, що набрав чинності 1 січня 1958 року. До цього деякі держави Європи вже робили спроби регулювати ситуацію на ринку, проте більшість з них не мали жодного успіху.

Європейська економічна зона (ЄЕЗ) або Європейський економічний простір (ЄЕП) — зона вільного руху товарів, послуг, капіталів і робочої сили, що включає в себе країни Європейського Союзу і країни Європейської асоціації вільної торгівлі (ЄАВТ), крім Швейцарії. ЄЕЗ не поширюється на риболовлю та сільське господарство.

Нетарифні торгові бар'єри — обмежувальні заходи в міжнародній торгівлі, зокрема, дискримінація пропозицій іноземної компанії або встановлення виробничих стандартів, дискримінаційних стосовно до товарів іноземної компанії.

Квотування — це встановлення державними органами відповідно до чинного законодавства, міжнародного права та різних міжнародних актів, угод обмежень щодо виробництва товарів, міжрегіональних товарних або фінансових операцій, експортно-імпорتنних поставок. Застосовується як засіб регулювання обсягів виробництва окремих видів товарів, а також регламентації зовнішньоекономічної діяльності.

Мито — непрямий податок, різновид митних платежів, який накладається на товари, що переміщуються через митний кордон, тобто ввіз/вивіз чи транзит.

Митний тариф — інструмент торгової політики і державного регулювання внутрішнього ринку країни при його взаємодії зі світовим ринком.

Чотири свободи — термін, що використовується в рамках європейської економічної інтеграції. Витоки цього терміна йдуть до Римського договору 1957 року. Про заснування Європейського економічного співтовариства. Виник на пізнішій стадії поняття Єдиного економічного простору, розвиваючи положення Римського договору, має на увазі рух у бік створення умов для вільного переміщення товарів, послуг, робочої сили і капіталу.

Розвиток між країнами — учасниками спільного ринку (згодом перейменованого в єдиний ринок), а також створення митного союзу були двома з основних цілей створення Європейського економічного співтовариства. При цьому, якщо митний союз передбачає заборону будь-яких мит в торгових відносинах між державами-членами і формування спільного митного тарифу по відношенню до третіх країн, то загальний ринок поширює ці принципи і на інші перешкоди конкуренції та взаємодії економік країн союзу, гарантуючи так звані чотири свободи: свободу руху товарів, свободу руху осіб, свободу руху послуг і свободу руху капіталу. Ісландія, Ліхтенштейн, Норвегія і Швейцарія входять в загальний ринок, але не в митний союз.

Свобода руху капіталу передбачає не тільки можливість безперешкодних платежів та переказів через кордони, але і покупку нерухомості, акцій компаній та інвестування між країнами. До прийняття рішення про формування економічного і валютного союзу розвиток положень про свободу капіталу йшло повільно. Щодо прийняття Маастрихтського договору Європейський суд почав прискорено формувати рішення відносно раніше знехтуваної свободи. Свобода пересування капіталу діє також і на відносини між країнами-учасниками ЄС та третіми країнами.

Свобода руху осіб означає, що громадянин Євросоюзу може безперешкодно переміщатися між країнами союзу з метою проживання (у тому числі і щодо виходу на пенсію), роботи та навчання. Забезпечення цих можливостей включає спрощення формальностей при переїзді і взаємне визнання професійних кваліфікацій.

Свобода руху послуг і свобода установи дозволяє особам, які займаються самостійною економічною діяльністю, вільно переміщатися між країнами союзу і займатися цією діяльністю на постійній чи на тимчасовій основі. Незважаючи на те, що послуги представляють 70% ВВП і робочих місць у більшості держав-членів, законодавство відносно цієї свободи не настільки розвинене, як в області інших встановлюваних свобод. Цю прогалину було недавно заповнено прийняттям директиви про послуги на внутрішньому ринку з метою зняття обмежень між країнами з надання послуг.

Антидемпінгове мито — особливий вид мита, що справляється у разі ввезення на митну територію країни імпорту товару, який є об'єктом застосування антидемпінгових заходів ^[1].

Товар вважається об'єктом демпінгу, якщо в країні імпорту його експортна ціна є нижчою від порівнянної ціни на подібний товар у країні експорту в звичайних торговельних операціях.

Антидемпінгове мито є додатковим митним податком, що призначений для захисту вітчизняного товаровиробника і внутрішнього ринку від надлишкового заповнення його імпортними товарами за зниженими цінами.

6. ТЕМИ ПРОВЕДЕННЯ САМОСТІЙНОГО НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ У ВИГЛЯДІ ЕССЕ

Кожен студент отримує індивідуальне завдання, на опрацювання якого відводиться 4 тижні. В результаті після виконання індивідуального завдання студент повинен представити есе обсягом 1500-2000 слів. Есе складається з трьох частин - вступу (постановки проблеми), аналізу та висновків. Виконання індивідуальних завдань створює умови для якнайповнішої реалізації творчих можливостей студентів і має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти одержують у процесі навчання, а також застосування знань на практиці.

1. Поняття внутрішнього ринку ЄС.
2. Особливості розвитку внутрішнього ринку ЄС.
3. Етапи європейської інтеграції.
4. Митний союз Європейського Союзу.
5. Функціонування зони вільної торгівлі, митного союзу, спільного ринку та монетарного союзу.
6. Територіальна структура ринку ЄС.
7. Створення ринку в рамках Європейської асоціації вугілля і сталі та Європейського Економічного співтовариства.
8. Розвиток внутрішнього ринку у 90-х рр. ХХ ст.
9. Принципи функціонування внутрішнього ринку Європейського Союзу
10. Принцип вільного переміщення товарів.
11. Принцип вільного руху послуг.
12. Принцип вільного руху осіб.
13. Принцип вільного руху капіталу.
14. Політика стимулювання розвитку внутрішнього ринку ЄС
15. Політика конкуренції на внутрішньому ринку ЄС.
16. Промислова політика ЄС.
17. Політика підтримки малих і середніх підприємств.
18. Політика захисту внутрішнього ринку ЄС.
19. Торговельна політика в рамках ЄС.
20. Тарифне та нетарифне регулювання внутрішнього ринку ЄС.
21. Антидемпінгова політика в межах ЄС.
22. Кількісні обмеження та правила щодо походження товарів на внутрішньому ринку ЄС.

23. Стандартизація та сертифікація на внутрішньому ринку ЄС.
24. Функціонування міжнародних стандартів ISO на внутрішньому ринку ЄС.
25. Технічні норми та європейські стандарти в межах Європейського Союзу.
26. Особливості адаптації ринку країни-кандидата на вступ до ЄС
27. Адаптація країни-кандидата у сфері принципів функціонування ринку.
28. Проблеми та перспективи ринкової інтеграції України до ЄС.
29. Функціонування зони вільної торгівлі, митного союзу, спільного ринку та монетарного союзу.
30. Територіальна структура ринку ЄС.

7. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО НАПИСАННЯ ЕССЕ

Цілі й завдання ессе

Основним завданням виконання ессе з дисципліни «Внутрішній ринок ЄС» є закріплення й подальше поглиблення студентами теоретичних знань із питань функціонування внутрішнього ринку ЄС, оволодіння методикою науково-дослідної роботи, придбання досвіду роботи з різною довідковою й спеціальною літературою.

У ході виконання ессе студент повинен виявити здатності до творчого пошуку, наукових розробок, показати вміння аналізувати сформульовану проблему в сфері функціонування внутрішнього ринку ЄС, робити висновки, вносити й обґрунтовувати свої пропозиції по розроблювальній темі.

Оформлення ессе здійснюється згідно з вимогами кафедри.

Вимоги до змісту розділів.

Ессе складається із вступу; основної частини; висновку; списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи 15-20 сторінок.

Вступ

У вступі повинні бути розкриті:

- Актуальність обраної теми;
- Цілі й завдання наукової роботи;
- Основні джерела інформації;

Основна частина

Основна частина ессе складається з двох розділів: теоретичного та аналітичного.

Теоретичний розділ містить основні поняття, категорії, класифікації, застосовувані при вивченні особливостей внутрішнього ринку ЄС, а також опис методів вивчення й способів аналізу розвитку внутрішнього ринку ЄС.

В аналітичному розділі робиться прогноз стану досліджуваного ринку, аналізуються тенденції його розвитку, визначаються основні чинники, що впливають на нього.

Висновок

У заключній частині відображаються висновки за частинами есе, які повинні бути короткими, логічними й відображати результат виконання завдання, яке було поставлене у вступі й виконане в основній частині есе.

Список використаних джерел

Всі літературні й інформаційні джерела, використовувані при виконанні есе, зводяться у загальний список, що наводиться наприкінці роботи. У список літератури включають всі використані джерела: навчальні посібники, довідники, каталоги, інструкції, методичні вказівки, періодичні видання і т. д.

Оцінювання есе

Есе оцінюється у 20 балів.

Теоретичний розділ есе	5
Аналітичний розділ есе	5
Відповідність оформлення роботи згідно вимог	5
Представлення есе до захисту	5
Разом	20

Теми ессе

1. Поняття внутрішнього ринку ЄС.
2. Особливості розвитку внутрішнього ринку ЄС.
3. Етапи європейської інтеграції.
4. Митний союз Європейського Союзу.
5. Функціонування зони вільної торгівлі, митного союзу, спільного ринку та монетарного союзу.
6. Територіальна структура ринку ЄС.
7. Створення ринку в рамках Європейської асоціації вугілля і сталі та Європейського Економічного співтовариства.
8. Розвиток внутрішнього ринку у 90-х рр. ХХ ст.
9. Принципи функціонування внутрішнього ринку Європейського Союзу
10. Принцип вільного переміщення товарів.
11. Принцип вільного руху послуг.
12. Принцип вільного руху осіб.
13. Принцип вільного руху капіталу.
14. Політика стимулювання розвитку внутрішнього ринку ЄС
15. Політика конкуренції на внутрішньому ринку ЄС.
16. Промислова політика ЄС.
17. Політика підтримки малих і середніх підприємств.
18. Політика захисту внутрішнього ринку ЄС.
19. Торговельна політика в рамках ЄС.
20. Тарифне та нетарифне регулювання внутрішнього ринку ЄС.
21. Антидемпінгова політика в межах ЄС.
22. Кількісні обмеження та правила щодо походження товарів на внутрішньому ринку ЄС.
23. Стандартизація та сертифікація на внутрішньому ринку ЄС.
24. Функціонування міжнародних стандартів ISO на внутрішньому ринку ЄС.
25. Технічні норми та європейські стандарти в межах Європейського Союзу.
26. Особливості адаптації ринку країни-кандидата на вступ до ЄС
27. Адаптація країни-кандидата у сфері принципів функціонування ринку.
28. Проблеми та перспективи ринкової інтеграції України до ЄС.
29. Функціонування зони вільної торгівлі, митного союзу, спільного ринку та монетарного союзу.
30. Територіальна структура ринку ЄС.

8. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ЩОДО СИСТЕМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Форми проведення поточного контролю: опитування, самостійні роботи, робота в групах, науково-пошукова робота, перевірка виконання індивідуального завдання, тестові контрольні роботи.

Після вивчення курсу всі бали набрані студентами сумуються.

Приклад розподілу балів, що присвоюється студентам

Приклад розподілу балів, які отримують студенти (для заліку)

Поточне тестування та самостійна робота									підсум- ковий тест	сума	
Змістовний модуль №1					Змістовний модуль №2				50	100	
T1	T2	T3	T4		T5	T6	T7				
7	7	7	7		8	7	7				

Оцінювання знань студента здійснюється за 100-бальною шкалою (для екзаменів і заліків).

- Максимальна кількість балів при оцінюванні знань студентів з дисципліни, яка завершується екзаменом, становить за поточну успішність 50 балів, на екзамені – 50 балів.

- При оформленні документів за екзаменаційну сесію використовується таблиця відповідності оцінювання знань студентів за різними системами.

Шкала оцінювання: вузу, національна та ECTS

Оцінка ECTS	Оцінка в балах	За національною шкалою		
		Екзаменаційна оцінка, оцінка диференційованого заліку	залік	
A	90-100	5	Відмінно	Зараховано
B	81-89	4	Дуже добре	
C	71-80	4	Добре	
D	61-70	3	Задовільно	
E	51-60	3	Достатньо	

Протягом семестру проводиться не менше двох модулів або колоквиумів чи контрольних робіт або інших видів контролю, а також відповідність оцінок FX та F у шкалі ECTS, у балах та національній шкалі визначається Вченими радами факультетів або кафедрами, які забезпечують викладання відповідних дисциплін.

Контрольні запитання:

- Що таке міжнародна економічна інтеграція?
- Які ви знаєте етапи міжнародної економічної інтеграції?
- Що таке зона вільної торгівлі?
- Дайте визначення поняття митного союзу.
- Що таке спільний ринок?
- Чи тотожними є поняття спільного ринку та внутрішнього ринку ЄС?
- Назвіть основні риси економічного та валютного союзу.
- Які основні риси територіальної структури ринку ЄС?
- Які етапи ринкової інтеграції ЄС ви знаєте?
- Як відбувалося становлення та розвиток внутрішнього ринку ЄС?
- Охарактеризуйте основні риси розвитку внутрішнього ринку у 90-х рр.. XX ст.

- Які основні особливості становлення внутрішнього ринку ЄС?
- Які країни започаткували внутрішній ринок ЄС?
- Які ви знаєте види тарифних бар'єрів?
- Що таке правило походження товару?
 - Що означає єдиний митний тариф?
 - Що таке ліквідація податкової дискримінації на внутрішньому ринку ЄС?
- Що передбачає спрощення формальностей на внутрішньому ринку ЄС?
- Назвіть класифікації видів руху капіталу на внутрішньому ринку ЄС.
- Які основні характерні риси політики стимулювання на внутрішньому ринку ЄС?
 - Назвіть основні напрями конкурентної політики внутрішнього ринку ЄС.
 - Що таке протидія надмірній концентрації?
 - Що таке заборона картельних угод?
 - Що таке заборона зловживання домінуючою позицією на внутрішньому ринку ЄС?
 - У яких випадках призначаються державні субсидії у ЄС?
 - Які ви знаєте особливості політики підтримки малих та середніх підприємств у ЄС?
 - Що таке Спільний зовнішній митний тариф ЄС?
 - Які нетарифні засоби регулювання внутрішнього ринку ЄС ви знаєте?
 - Які кількісні інструменти захисту ринку використовуються у ЄС?
 - Які ви знаєте митні преференції, що діють на внутрішньому ринку ЄС?
 - Що таке охорона від надмірного імпорту?
 - Що таке міжнародні стандарти ISO?
 - Назвіть основні європейські стандарти на внутрішньому ринку ЄС.
 - Назвіть вимоги щодо гармонізації та адаптації до внутрішнього ринку ЄС, що ставляться до країн-кандидатів на вступ.
 - Перелічіть основні проблеми інтеграції України до внутрішнього ринку ЄС.

Питання, що виносяться на залік

1. Становлення внутрішнього ринку ЄС: передумови та особливості.
2. Функціонування зони вільної торгівлі, митного союзу, спільного ринку та монетарного союзу.
3. Територіальна структура ринку ЄС.
4. Етапи ринкової інтеграції ЄС
5. Створення ринку в рамках Європейської асоціації вугілля і сталі та Європейського Економічного співтовариства.
6. Розвиток внутрішнього ринку у 90-х рр. ХХ ст.
7. Принципи функціонування внутрішнього ринку Європейського Союзу
8. Принцип вільного переміщення товарів.
9. Принцип вільного руху послуг.
10. Принцип вільного руху осіб.
11. Принцип вільного руху капіталу.
12. Політика стимулювання розвитку внутрішнього ринку ЄС
13. Політика конкуренції на внутрішньому ринку ЄС.
14. Промислова політика ЄС.
15. Політика підтримки малих і середніх підприємств.
16. Політика захисту внутрішнього ринку ЄС.
17. Торговельна політика в рамках ЄС.
18. Тарифне та нетарифне регулювання внутрішнього ринку ЄС.
19. Антидемпінгова політика в межах ЄС. Кількісні обмеження та правила щодо походження товарів на внутрішньому ринку ЄС.
20. Стандартизація та сертифікація на внутрішньому ринку ЄС
21. Функціонування міжнародних стандартів ISO на внутрішньому ринку ЄС.
22. Технічні норми та європейські стандарти в межах Європейського Союзу.
23. Особливості адаптації ринку країни-кандидата на вступ до ЄС
24. Адаптація країни-кандидата у сфері принципів функціонування ринку.
25. Проблеми та перспективи ринкової інтеграції України до ЄС.

Тестові завдання для закріплення знань з курсу

Європейський економічний простір створений як

- 1) міжнародна організація для забезпечення свободи руху осіб, товарів, капіталів та послуг між країнами ЄС;
- 2) особливий правовий режим для забезпечення свободи руху осіб, товарів, капіталів та послуг між країнами ЄС;
- 3) особливий правовий режим для забезпечення свободи руху осіб, товарів, капіталів та послуг між країнами Європейського співтовариства і Європейською асоціацією вільної торгівлі;
- 4) міжнародна організація для забезпечення свободи руху осіб, товарів, капіталів та послуг між країнами Європейського співтовариства і Європейською асоціацією вільної торгівлі.

Організація “Європейський Союз” створена на основі трьох Співтовариств, а саме:

- 1) Європейського співтовариства вугілля і сталі, Європейського оборонного співтовариства, Європейського політичного співтовариства;
- 2) Європейського співтовариства вугілля і сталі, Європейського економічного співтовариства, Євроатома;
- 3) Європейського співтовариства вугілля і сталі, Європейського економічного співтовариства, Бенілюкс;
- 4) Європейського співтовариства вугілля і сталі, Європейського економічного співтовариства, ЄАВТ.

Першим Співтовариством за часом створення було Європейське ...

- 1) економічне співтовариство;
- 2) політичне співтовариство;
- 3) співтовариство вугілля і сталі;
- 4) оборонне співтовариство.

Європейський Союз був заснований

- 1) Єдиним Європейським актом 1987 р.;
- 2) Маастрихтським договором 1992 р.;
- 3) Лісабонським договором 2007 р.;
- 4) Амстердамським договором 1997 р.

Спільний внутрішній ринок передбачає

- 1) вільний рух товарів, капіталів, робочої сили та послуг;
- 2) уніфікацію правил торгівлі з третіми державами та запровадження спільної грошової одиниці;
- 3) вільний рух товарів, капіталів та робочої сили;
- 4) вільний рух товарів, капіталів, робочої сили та послуг, уніфікацію правил торгівлі з третіми державами та запровадження спільної грошової одиниці.

Територія Європейського Союзу охоплює територію

- 1) усіх держав-членів;
- 2) держав-членів та їхніх колишніх колоній;
- 3) усіх держав-членів з окремими виключеннями відповідно до установчих договорів;
- 4) держав-членів та держав ЄАВТ.

Європейська економічна Спільнота створена в:

- а) 1953 році
- б) 1955 році
- в) 1957 році

Сьогодні до складу Європейського Союзу (ЄС) входить:

- а) 25 держав
- б) 28 держав
- в) 30 держав

Основними бар'єрами на шляху створення Єдиного внутрішнього ринку були:

- а) географічні, історичні, культурні
- б) фізичні, технічні, податкові (митні)
- в) політичні, правові, історичні

Основними свободами Єдиного внутрішнього ринку виступають:

- а) вільний рух товарів, свобода пересування людей, вільний рух послуг, вільний рух капіталу
- б) свобода підприємницької діяльності, вільна конкуренція, вільна преса

в) вільний «вхід» на внутрішній ринок, свобода пересування людей, вільна конкуренція

Скільки основних етапів включав у себе період формування європейського внутрішнього ринку ЄС?

- а) два основні етапи
- б) три основні етапи
- в) «підготовчий» (або «нульовий») етап і три основних етапи

З метою поглиблення економічної інтеграції шість держав Європи в 1957 заснували:

- а) Європейське економічне співтовариство (ЄєС, Спільний ринок) і Європейське співтовариство з атомної енергії (Євратом)
- б) Європейське об'єднання вугілля і сталі
- в) Європейську спільноту (ЄС)

Назвіть початкову стадію регіонального інтеграційного процесу:

- а) зона преференційної торгівлі;
- б) вільний торговельний простір;
- в) спільний ринок;
- г) економічний союз.

Що є головною рисою вільного торговельного простору?

- а) усунення обмежень на імміграцію, еміграцію та переливання капіталу через кордони;
- б) спільна торговельна політика по відношенню до країн, що не входять до торговельного простору;
- в) кожна країна проводить свою власну політику по відношенню до країн, що не є членами вільного торговельного простору;
- г) відсутність обмежень на торгівлю.

Що є головною рисою митного союзу?

- а) усунення обмежень на імміграцію, еміграцію та переливання капіталу через кордони;
- б) спільна торговельна політика по відношенню до країн, що не входять до митного союзу;
- в) країни-учасниці митного союзу повинні використовувати спільну валюту;
- г) відсутність обмежень на торгівлю серед країн-учасниць.

Цілями організації європейського економічного співробітництва є:

- а) стабілізація валют;
- б) зняття обмежень на шляху переміщення товарів;
- в) об'єднання економічного потенціалу;
- г) поліпшення торговельних відносин.

Європейський Союз передбачає:

- а) створення єдиних зовнішніх тарифів;
- б) гармонізацію політики різних країн у галузі економіки;
- в) усунення перешкод на шляху просування товарів, капіталу і людей;
- г) створення інтеграційних утворень.

Основними ідеями при створенні Європейської асоціації вільної торгівлі є:

- а) повна інтеграція на користь створення зони вільної торгівлі;
- б) зняття обмежень на шляху переміщення промислових товарів між країнами-членами;
- в) сприяння економічному зближенню країн;
- г) збереження структури зовнішніх тарифів кожної країни

Які основні ідеї Європейського економічного простору?

- а) вільний рух товарів, послуг, капіталів і робочої сили;
- б) узгодження політики в галузях економіки, наукових досліджень, довілля, у соціальній сфері;
- в) єдність соціально-економічних реформ;
- г) заохочення та взаємний захист інвестицій

Процес розширення економічного і виробничого співробітництва, об'єднання національних господарств двох і більше суверенних держав, який передбачає утворення єдиного економічного регіону називається:

- а) економічна інтеграція;
- б) регіональна інтеграція;
- в) інтернаціоналізація;
- г) регіоналізація.

Назвіть найпростішу форму економічної інтеграції:

- а) митний союз;
- б) спільний ринок;
- в) зона вільної торгівлі;
- г) валютний союз.

Яка з форм економічної інтеграції передбачає вільне створення центрів підприємницької діяльності? а) митний союз;

- б) спільний ринок;
- в) зона вільної торгівлі;
- г) валютний союз.

Яка з форм економічної інтеграції передбачає відмову від більшості суверенних прав?

- а) валютний союз;
- б) економічний союз;
- в) зона вільної торгівлі;
- г) повна економічна інтеграція.

Якщо дві країни укладають угоду, за якою експортно-імпорتنі операції резидентів цих країн не оподатковуються митами, то така форма інтеграції називається:

- а) зоною вільної торгівлі;
- б) спільним ринком;
- в) митним союзом;
- г) економічним союзом.

До передумов інтеграції належить:

- а) сприяння структурній перебудові економіки;
- б) вплив ресурсів від менш економічно розвинених до більш розвинених країн;
- в) територіальна віддаленість країн;
- г) близькість рівнів економічного розвитку та ступеня економічної зрілості країн, що інтегруються.

Остаточне скасування митних тарифів у взаємній торгівлі за умови збереження національних митних тарифів щодо третіх країн веде до утворення:

- а) спільного ринку;
- б) зони вільної торгівлі;

- в) митного союзу;
- г) преференційної торгової угоди.

Процес інтеграції, що приводить до зближення господарських механізмів, прибирає форми міждержавних угод і узгоджено регулюється міждержавними органами, називається:

- а) зоною вільної торгівлі;
- б) спільним ринком;
- в) митним союзом;
- г) економічним союзом.

Система міждержавних органів, що координують діяльність інтеграційних об'єднань, створюється на етапі:

- а) преференційної торгової угоди;
- б) митного союзу;
- в) зони вільної торгівлі
- г) функціонування об'єднання.

До заходів нетарифного регулювання не належать:

- а) мито;
- б) квота;
- в) ліцензія;
- г) торговельне ембарго

Демпінг виникає тоді, коли експортер:

- а) продає товар за ціною вищою, ніж на внутрішньому ринку;
- б) продає товар за цінами, вищими за європейські;
- в) продає товар за цінами, нижчими, ніж ті, які склалися на внутрішньому ринку;
- г) продає товар за ціною нижчою, ніж на внутрішньому ринку.

Технічні бар'єри це -:

- а) дискримінація імпортих товарів;
- б) заборона ввозу в будь-яку країну;
- в) заборона вивозу з будь-якої країни;
- г) пільги фінансового характеру вітчизняним виробникам.

Ліцензування це - :

- а) система письмових дозволів на експорт, або імпорт;

- b) кількісне або вартісне обмеження експорту чи імпорту;
- c) адміністративні і судові розгляди;
- d) нав'язані експортеру під загрозою санкції з обмеження експорту

Цінові преференції це захід такого регулювання:

- a) митного;
- b) тарифного;
- c) нетарифного;
- d) митно-тарифного

Добровільне обмеження експорту - :

- a) система письмових дозволів на експорт, або імпорт;
- b) кількісне або вартісне обмеження експорту чи імпорту;
- c) адміністративні і судові розгляди;
- d) нав'язані експортеру під загрозою санкції з обмеження експорту

Як називають інтеграційне об'єднання, у якому скасовують мито в торгівлі між країнами-учасниками і запроваджують єдине мито щодо товарів третіх країн:

- a) зона вільної торгівлі;
- б) митний союз;
- в) спільний ринок;
- г) економічний союз;
- д) політичний союз.

Як називають форму міждержавної економічної інтеграції, яка поєднує принципи митного союзу з проведенням єдиної економічної політики:

- a) зона вільної торгівлі;
- б) "розвинутий" митний союз;
- в) спільний ринок;
- г) економічний союз;
- д) політичний союз.

Відмінність між імпортною квотою і внутрішньою субсидією полягає у тому, що лише внутрішня субсидія:

- a) зменшує обсяги міжнародної торгівлі;
- б) не забезпечує надходження до бюджету;
- в) спричиняє виникнення ефекту захисту;

- г) зумовлює менші чисті втрати національного добробуту країни;
- д) усі відповіді неправильні.

Які є види демпінгу:

- а) взаємний, зворотний, постійний, спорадичний, навмисний;
- б) генеральний, глобальний, разовий, тимчасовий;
- в) локальний, постійний, зворотний, навмисний;
- г) спорадичний, постійний, навмисний, взаємний, глобальний.

9. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ПІДРУЧНИКИ, МЕТОДИЧНІ ТА ДИДАКТИЧНІ МАТЕРІАЛИ

1. Бураковський І. Теорія міжнародної торгівлі / І. Бураковський . – 2-ге вид . – К. : Основи, 2000. – 242 с.
2. Договір про Європейський Союз. – К., 2002. – 205с.
3. Європейська інтеграція: крок за кроком: Посіб. – К.: Фонд «Європа ХХІ», 2001. – 216с.
4. Європейська інтеграція: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів та слухачів магістерської підготовки за напрямом «Державне управління» / Кол. авт.; за заг. ред. проф. І.А.Грицяка та Д. І.Дзвінчука. — Івано-Франківськ: Місто НВ, 2013. — 464 с.
5. Європейський Союз і Україна: особливості взаємовідносин на сучасному етапі. – Х.: Оберіг, 2012. – 76с.
6. Історія європейської інтеграції від Римської імперії до Європейського Союзу : монографія / НАПрН України, НДІ держ. буд-ва та місц. самоврядування ; за заг. ред. І. В. Яковюка. – К. : Ред. журн. "Право України" ; Х. : Право, 2013. – Вип. 14. – 208 с. – (Академічні правові дослідження).
7. Копійка В. Європейський Союз: заснування і етапи становлення: Навч. посіб./ В. Копійка, Т. Шинкаренко; Інститут міжн. в-н Київ. нац. у-т ім. Т. Шевченка. – К.: Ін Юре, 2001. – 448с.

8. Кордон М. В. Європейська та євроатлантична інтеграція України: навч. пос. / М. В. Кордон. – 2-ге вид. – К.: Центр учб. л-ри, 2010. – 172с.
9. Посельський В. Європейський Союз: інституційні основи європейської інтеграції. – К.: Смолоскип, 2002. – 168с.
10. Решота О. А. Внутрішній ринок Європейського Союзу та міжнародна економічна інтеграція: навч. посіб. / Олена Анатоліївна Решота. – Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2012. – 153 с.
11. Розширення Європейського Союзу: вплив на відносини України з центрально-європейськими сусідами. – К.: К.І.С., 2004. – 360с.
12. Тоді Ф. Нарис історії Європейського Союзу: Пер. з англ. – К.: К.І.С., 2001. – 142с.

ДОПОМІЖНА ЛІТЕРАТУРА

1. Алейнікова О. В. Міжнародна економічна інтеграція як процес наднаціонального регулювання сфери економічних відносин / О. В. Алейнікова // Вісник соціально-економічних досліджень. – 2014. – Вип. 2 (53). – С.8-13.
2. Арах М. Европейский Союз: видения политического объединения / М. Арах. – М. : Экономика, 1998. – 466 с.
3. Винер Я. Проблема таможенного союза / Я. Винер // Вехи экономической мысли: Т. 6. Международная экономика / под. общ. ред. А. П. Киреева. — М. : ТЕИС, 2006. – С. 296-705.
4. Бураковський І. Теорія міжнародної торгівлі / І. Бураковський . – 2-ге вид . – К. : Основи, 2000. – 242 с.
5. Белозубенко В. С. Отнология интеграционных процессов на уровне регионов мира / В. С. Белозубенко, А. С. Усова // Научные труды ДонНТУ. Серия: экономическая. – 2005. - Вып. 91. – С. 79-86.
6. Белокрылова О. С. Ограничения конкуренции как экономические мультигенерации / О. С. Белокрылова, И. В. Бережной, В. В. Вольчик // Известия высших учебных заведений. Северо-кавказский регион. Общественные науки. — 2003. — № 2. — С. 67-73.
7. Воронина Т. В. Эволюция теоретических подходов к анализу развития международной экономической интеграции / Т. В. Воронина // Terra Economicus. – 2010. – Т. 8. – №3. – С.12-15.

8. Гайдуцький П. Україна: проблеми інтеграції / П. Гайдуцький // *Національна безпека і оборона*. – 2013. – № 4-5. – С. 78-89.
9. Генеральна угода з тарифів і торгівлі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_264/page7
10. Гнатківський Б. М. Україна – ЄС: проблеми та перспективи європейського вибору / Б. М. Гнатківський // *Україна – ЄС – Європа: нові виклики та модернізація відносин: матеріали 70-ї студентської науково-технічної конференції. Секція «Економіка і менеджмент»* – К. : УАЗТ, 2007. – 416 с.
11. Гончарук А. Регіональна торговельно-економічна інтеграція України та ЄС: стан, проблеми, перспективи / А. Гончарук, О. Усенко // *Міжнародна економічна політика*. – 2010. – № 1-2. – С.98-132.
12. Грабовський В. Регіональна інтеграція України: технічне завдання /В. Грабовський, В. Нанівська, М. Борода // *В Україні* : зб. Міжнар. центру перспективних досліджень. – 2010. – № 12. – 17 с.
13. Гребельник О. Митно-тарифний аспект економічної інтеграції / О. Гребельник // *Проблеми і перспективи транскордонного співробітництва в аспекті європейської інтеграції. Соціально-економічні аспекти в перехідний період*. – 2000. – Вип.15. - 442с.
14. Гребельник О. П. Порівняльний аналіз теоретичних підходів до нетарифного регулювання / О. П. Гребельник, М. Д. Стебляноко // *Митна безпека*. – 2010. – №1. – С.24-34.
15. Грицяк І. Основні концепції диференційованої європейської інтеграції / І. Грицяк, О. Хоменко [Електронний ресурс] // *Вісник Національної академії державного управління при Президентові України*. – 2009. – Вип. 2. – С. 200-210. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Vnadu_2009_2_26.pdf
16. Губський Б. В. Євроатлантична інтеграція України / Б. В. Губський. – К. : Логос, 2003. – 328 с.
17. Дайнен Д. Дедалі міцніший союз. Курс європейської інтеграції : пер. з англ. / Д. Дайнен. – К. : «К.І.С.», 2006. – 696 с.
18. Ермаленок А. Е. Международные интеграционные объединения: синергетический эффект / А. Е. Ермаленок, Е. А. Семак // *Беларусь и мировые экономические процессы: сборник научных статей*. – 2008. – №5. – С.155-165.
19. Європейська інтеграція України: внутрішні чинники і зовнішні впливи // *Національна безпека і оборона*. – 2013. – №4-5 (141-142). – С.2-55.

20. Європейський союз: політика, економіка, право: навч. пос. / за ред. Н. В. Антонюк, М. М. Микієвича. – Львів, 2005. – 532с.
21. Живора Г. Угода про асоціацію з ЄС: економічні наслідки для України / Г. Живора // Науковий вісник Одеського національного економічного університету. Науки: економіка, політологія, історія. – 2014. – № 8 (216). – С. 107 - 121.
22. Івашина О. Ф. Митно-тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в умовах економічної конкуренції / О. Ф. Івашина // Держава та регіони. Сер. Економіка та підприємництво. – 2010. – Вип.2. – С. 89-93.
23. Інтеграційні можливості України: перспективи та наслідки: наукова доповідь / за ред. В. М. Гейця, Л. В. Шинкарук ; НАН України, Ін-т екон. та прогн. НАН України. – К., 2014. – 92с., табл., рис.
24. Кавценюк Н. А. Еволюція теорії міжнародної економічної інтеграції / Н. А. Кавценюк // Науковий вісник Чернівецького університету. – 2008. – Вип.367. – С.7-11.
25. Копійка В. Європейський Союз: заснування і етапи становлення : навч. Посібн. / В. Копійка, Т. Шинкаренко. – К. : Ін Юре, 2001. – 448 с.
26. Крупка І. Порівняльний аналіз основних інструментів зовнішньоторговельної політики в умовах глобалізації / І. Крупка // Формування ринкової економіки. – 2009. – Вип.19. – С.335-351.
27. Крючкова П. Снятие административных барьеров в экономике (условия и возможности глобальной институциональной трансформации) / П. Крючкова // Вопросы экономики. – 2003. – №11. – С.65.
28. Лепешков Ю. Межгосударственная интеграция в рамках Европейского Союза: некоторые вопросы теории / Ю. Лепешков // Белорусский журнал международного права и международных отношений. – 2001. – №1. – С. 3-9.
29. Летов В. А. Основные подходы к классификации нетарифных мер и ограничений в мировой торговле / В. А. Летов // Бизнес в законе. – 2010. – №5. – С.190-192.
30. Луцишин П. В. Європейські інтеграційні процеси: формування єдиного ринку : монографія / П. В. Луцишин, С. В. Федонюк. – Луцьк : Волин. обл. друк., 2004. – 200 с.
31. Мачок Є. Теоретичний арсенал європейської промислової інтеграції / Є. Мачок // Міжнародна економічна політика. – 2009. – № 1-2. – С. 251-286.

32. Международная экономическая интеграция : уч. пособ. / под ред. Н. Н. Ливенцева. – М. : Экономистъ, 2006. – 430с.
33. Мельник Т. М. Нетарифний протекціонізм у країнах ЄС та Україні / Т. М. Мельник, К. С. Пугачевська // Бізнес-інформ. – 2014. – №1. – С.20-28.
34. Міжнародні інтеграційні процеси сучасності : монографія / А.С.Філіпенко (кер. авт. кол.), В.С.Будкін, М.А.Дудченко та ін. – К. : Знання України, 2004. – 304 с.
35. Ніщський договір про розширення ЄС / за ред. С. Шевчука. – К.: Логос, 2001. – 196 с.
36. Сардар'ян Л. С. Еволюція моделей міжнародної економічної інтеграції / Л. С. Сардар'ян // Зовнішня торгівля. Економічна безпека. – К. : Крок, 2010. – № 2. – 2010. – С.72-81.
37. Світова та європейська інтеграція / за ред. проф. Я. Й. Малика. – Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2005. – 540с

Навчально-методичне видання
Серія: «Міжнародні економічні відносини»
Випуск 17

Ірина Приходько

Внутрішній ринок ЄС

Навчально-методичні матеріали для вивчення курсу

Відповідальний за випуск Грабинський І. М.
Комп'ютерний набір Приходько І. В.

Підписано до друку 10. 02. 2016. Формат 60x80/16. Папір друк. №2.
Друк різнограф. Умовн.-друк. арк. 3,2. Наклад – 100 прим. Зам.

Інформаційно-методичний центр факультету міжнародних відносин
Львівського національного університету імені Івана Франка
79000, Львів, вул. Січових Стрільців, 19